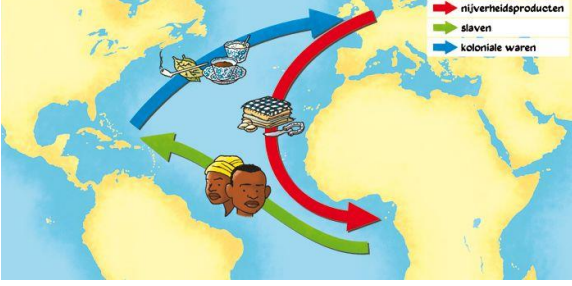

§5	
17 ^e eeuw	<ul style="list-style-type: none"> • Noemt men de Goeden eeuw • Republiek leefde in grootte bloei door onder andere: <ul style="list-style-type: none"> ○ Econome ○ Wetenschap ○ Schilderkunst
De productie en uitvoer van zuivelproducten worden vergroot	<p>De vier veranderingen in de landbouw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meren drooggemalen → nieuwe grond • Akkers beter bemest → productie steeg • Boeren gingen specialiseren → de uitvoer steeg • Landbouwproducten (die niet in Nederland werden verbouwd) werden uit andere Europese landen gehaald → handel nam sterk toe
Hollanders worden de vrachtaarders van Europa	<ul style="list-style-type: none"> • Sinds de ontdekkingsreizen groeide de handel tussen west Europa en de rest van de wereld <ul style="list-style-type: none"> ○ De republiek kreeg grootste deel in handen • Amsterdam belangrijkste handelsstad van Europa • Vanuit landen rond de Oostzee word vooral graan ingevoerd • Zout en wijn vooral uit landen rond de middellandse zee
Amsterdam wordt de stapelmarkt van Europa	<p>Stapelmarkt = een plaats waar goederen worden verzameld en opgeslagen. Vandaar konden ze dan weer worden verkocht en verspreid</p> <p>Door drie oorzaken werd Amsterdam de stapelmarkt en Hollanders en Zeeuwen de vrachtaarders van Europa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gunstige ligging tussen Oostzee en Middellandse zee 2. Ze beschikten over een grootte vloot 3. Weinig last van concurrenten 4. Door sluiten v.d. schelde Antwerpen uitgeschakeld
De Republiek beheerst de handel in koloniale producten	<ul style="list-style-type: none"> • Republiek had overal in de wereld handelsposten <ul style="list-style-type: none"> ○ Vooral Azië
VOC	<ul style="list-style-type: none"> • 1602 opgericht • Verenigde Oost-Indische Compagnie • Verdreven veel Engelse en Portugese troepen uit Azië • Indië belangrijkste gebied <p>Er werd vooral gehandeld in:</p> <p>Specerijen zoals Peper Kruidnagel Nootmuskaat</p>
WIC	<ul style="list-style-type: none"> • 1621 opgericht • West Indische Compagnie • Stichtte Nieuw-Amsterdam in Noord-Amerika <ul style="list-style-type: none"> ○ Vandaar werd bond naar de Republiek vervoerd <p>Handelden vooral in:</p> <p>Koffie Suiker Tabak Cacao</p>

	 <p style="text-align: center;">^</p> <p>Driehoekshandel: wapens naar Afrika Slaven naar Amerika Goederen naar de Republiek</p>
<p>In de Republiek ontstaat bloeiende nijverheid</p>	<p>Er kwam door de handel een nijverheid tot bloei door:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Voor de handel waren schepen nodig. 2. Veel goederen die naar Amsterdam kwamen, werden in Amsterdam bewerkt 3. In de Republiek werden producten gemaakt waarnaar in Europa veel vraag was.
<p>Niet alle mensen in de Republiek zijn welvarend</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veel boeren in het oosten en zuiden van de Republiek waren arm • Weinig vruchtbare grond gaf grootte armoede. • De lonen waren niet hoog maar er was wel werk in het westen • Welvaart gold vooral voor regenten, gegoede burgerij en de bovenlaag van de kleine burgerij
<p>Engeland en Frankrijk gaan de Republiek voorbij</p>	<p>De Fransen en Engelsen gingen de Republiek uiteindelijk voorbij. Dat kwam doordat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omstreeks 1660 waren de binnenlandse problemen opgelost • Ze gingen hun handel en nijverheid beschermen • Ze gingen ook zelf meer handel drijven <p>Handel en nijverheid van de Republiek werd minder belangrijk. Er ontstaat werkeloosheid.</p>
<p>§6</p>	
<p>Beperkingen voor katholieken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De katholieken hadden het moeilijk <ul style="list-style-type: none"> ○ Hun kerken en kloosters waren afgenomen • Mochten geen functies hebben in het bestuur (steden/gewesten) • Verboden boeken over katholieke geloof te drukken
<p>Wat mochten de katholieken wel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ze mochten naar schuilerkerken gaan • Ze mochten katholiek zijn • Sommige maatregelen werden maar half uitgevoerd
<p>Waarom kregen de katholieken in de Republiek nog zoveel vrijheid?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veel mensen wilden geen geloofsvervolging • De koopman kocht producten van mensen met alle religies • De opstand tegen de Spanjaarden was meer een politieke dan een godsdienstige strijd geweest • 90% van de mensen in 1590 was katholiek En in 1650 was 40% katholiek dus dan zouden ze bijna de helft van de inwoners moeten onderdrukken.
<p>Beroemde wetenschappers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hugo de Groot <ul style="list-style-type: none"> ○ Ontsnapte uit slot Loevestein ○ Schreef godsdienst en geschiedenis en volkenrecht <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hij schreef al zijn boeken in het Latijn • Christiaan Huygens

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Deed aan wiskunde, natuurkunde en sterrenkunde ○ Ontdekte de ringen van Saturnus ○ Ging in dienst bij Lodewijk XIV. ● Hoogleraar Boerhaave <ul style="list-style-type: none"> ○ Eén van de beste artsen in zijn tijd ○ Studenten uit heel Europa kwamen bij hem studeren. ● Antonie van Leeuwenhoek <ul style="list-style-type: none"> ○ Leverde belangrijke bijdrage aan ontwikkeling microscoop.
Beroemde schilders	<ul style="list-style-type: none"> ● Rembrandt: <ul style="list-style-type: none"> ○ De nachtwacht ● Frans Hals ● Jan Steen ● Johannes Vermeer <p>de bloei van de schilderkunst had te maken met de groeiende vraag naar schilderijen</p> <p>2 groepen mensen gingen schilderijen bestellen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bestuurders 2. Gegoede burgerij <p>Schilders gingen zich specialiseren zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jacob van Ruysdael, een bekende landschap schilder ● Willem van de Velde, veel zeegezichten
Bekende schrijvers	<ul style="list-style-type: none"> ● Vooral in de eerste helft van de 17^e eeuw ● Bekende schrijvers zijn <ul style="list-style-type: none"> ○ Pieter Cornelisz Hooft ○ Jacob Cats ○ Joost van de Vondel
Vrijheid van drukpers	<p>Een oorzaak voor het grote succes in de 17^e eeuw aan het verkoop van boeken is:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Veel buitenlanders lieten hun boeken in de Republiek drukken. De boeken werden daarna naar een land van bestemming gesmokkeld.